

Sygn. akt II KZ 22/20

POSTANOWIENIE

Dnia 27 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **T. R.**

skazanego za czyn z art. 284 § 3 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 27 sierpnia 2020r.,

zażalenia skazanego

na zarządzenie Przewodniczącego X Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu
Okręgowego w W.

z dnia 11 maja 2020 r., sygn. akt X WKK (...),

o odmowie przyjęcia kasacji,

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

**uchylić zaskarżone zarządzenie i sprawę przekazać Sądowi
Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 18 października 2019 r., sygn. akt X Ka (...), po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez oskarżonego i jego obrońcę, utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 20 lutego 2019 r., sygn. akt X K (...), którym to wyrokiem oskarżony T. R. uznany został za winnego popełnienia występku określonego w art. 284 § 3 k.k. za co wymierzono mu karę 12 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym oraz orzeczono o obowiązku naprawienia szkody.

Obrońca z urzędu skazanego złożył w jego imieniu wniosek o sporządzenie pisemnego uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego. Odpis orzeczenia Sądu drugiej instancji z uzasadnieniem został wysłany skazanemu w dniu 21 listopada 2019 r. W dniu 19 grudnia 2019 r. T. R. złożył osobiście w biurze podawczym Sądu Okręgowego w W. pismo zatytułowane kasacja, w którym zawarty był również wniosek o ustanowienie adwokata do postępowania kasacyjnego. W uwzględnieniu tego wniosku wyznaczono skazanemu obrońcę z urzędu w osobie adw. A. B.. Pismem z dnia 21 lutego 2020 r. wymieniona adwokat poinformowała Sąd Odwoławczy, że nie stwierdziła podstaw do wniesienia kasacji w niniejszej sprawie (art. 84 § 3 k.p.k.).

Pismem z dnia 26 lutego 2020 r. Sąd Okręgowy w W. poinformował T. R. , że obrońca z urzędu nie znalazł podstaw do wniesienia kasacji. Jednocześnie poinformowano go, że „30 (trzydziesto) – dniowy termin do wniesienia kasacji przez ewentualnie ustanowionego przez skazanego obrońcę z wyboru, zaczyna swój bieg, od następnego dnia, po dniu zawiadomienia Pana o niesporządzeniu kasacji przez obrońcę z urzędu”. Pismo to doręczono adresatowi w dniu 17 marca 2020 r.

W dniu 23 marca 2020 r. skazany złożył w Sądzie Okręgowym w W. pismo procesowe, z którego treści wynika, że uważa się za osobę niewinną i w związku z tym domaga się wznowienia postępowania oraz ustanowienia w tym celu obrońcy z urzędu.

Zarządzeniem z dnia 11 maja 2020 r., sygn. akt X WKK [...], Przewodniczący X Wydziału Karnego Odwoławczego powołując się na przepisy art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 120 § 2 k.p.k. odmówił przyjęcia kasacji wniesionej przez skazanego T. R. wobec nieuzupełnienia braku formalnego kasacji (brak sporządzenia i podpisania kasacji przez obrońcę będącego adwokatem lub radcą prawnym).

Zarządzenie powyższe zaskarżył w terminie skazany, który w treści środka odwoławczego zakwestionował zapadłe w jego sprawie wyroki oraz stanowisko wyznaczonego mu obrońcy z urzędu, który nie znalazł – jego zdaniem w sposób nieuprawniony – podstaw do wywiedzenia w niniejszej sprawie kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie skazanego skutkować musiało uchYLENIEM zaskarżonego zarządzenia, chociaż nie z powodów wskazanych w jego treści.

Nie ulega wątpliwości, że przedmiotem kontroli Sądu Najwyższego w tym wypadku nie są zapadłe w toku postępowania merytoryczne wyroki Sądów pierwszej i drugiej instancji (nie mają więc tym samym znaczenia te wszystkie wywody skarżącego, w których kwestionuje zasadność swojego skazania), lecz wyłącznie poprawność podjętej przez Przewodniczącego Wydziału Sądu odwoławczego decyzji procesowej o odmowie przyjęcia kasacji.

Oceniając w związku z tym wydane zarządzenie przez pryzmat regulujących tę materię przepisów stwierdzić należy, że jest ono błędne i to z dwóch powodów.

Po pierwsze, należy w tym miejscu przypomnieć, że w razie stwierdzenia braku formalnego pisma procesowego polegającego m.in. na tym, że pismo objęte przymusem adwokacko-radcowskim nie zostało sporządzone i podpisane przez adwokata lub radcę prawnego, wzywa się osobę, od której takie pismo pochodzi do uzupełnienia tegoż braku, ze wskazaniem, na czym brak ten polega i w jaki sposób powinien on zostać uzupełniony. Ponadto, co istotne, niezbędnym elementem, który towarzyszyć powinien wezwaniu, jest również pouczenie o skutku (rygorze) jaki wywołuje nieuzupełnienie braku w terminie. Brak pouczenia, o którym mowa w art. 120 § 2 zdanie drugie k.p.k. (oczywiście przy uwzględnieniu wynikającego z art. 524 § 1 zd. pierwsze k.p.k. terminu 30 – dniowego), należy traktować jak brak pouczenia uczestnika postępowania o ciężących obowiązkach i przysługujących uprawnieniach, w związku z czym brak ten – stosownie do treści art. 16 § 1 k.p.k. – nie może wywoływać ujemnych skutków procesowych (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 lipca 2005 r., V KZ 27/05, OSNKW 2005/10/101 i z dnia 22 listopada 2012 r., V KZ 70/12). W takiej zaś sytuacji nie jest możliwe uznanie pisma za bezskuteczne czy też odmówienie przyjęcia środka odwoławczego, a należy ponownie wezwać stronę do uzupełnienia braku wraz z jednoczesnym pouczeniem o skutkach jego nieuzupełnienia w terminie.

Tego rodzaju sytuacja ma miejsce w tej sprawie, w której pismo Sądu Okręgowego w W. z dnia 26 lutego 2020 r. (k. 349) na skutki (rygory) nieuzupełnienia braku formalnego w terminie w żadnym miejscu nie wskazuje. Co więcej, wątpliwości musi wzbudzić i to, czy tego rodzaju treść pisma kierowanego

do skazanego, a przytoczona wyżej *in extenso*, pozwala w ogóle uznać to pismo za zarządzenie w rozumieniu art. 120 § 1 k.p.k.

Powyższe samo z siebie uzasadniało uchylenie zaskarżonego zarządzenia, ale nie było to jedyne związane z jego wydaniem uchybienie.

Drugie i to nie mniej istotne dotyczyło kwestii o zasadniczym znaczeniu, a więc upływu terminu w jakim stwierdzony w toku postępowania okołokasacyjnego brak formalny pisma skazanego (kasacja osobiście przez niego sporządzona) powinien zostać usunięty, a tym samym daty wydania zarządzenia o odmowie przyjęcia kasacji.

Jak to zauważono wyżej, pismo Sądu z dnia 26 lutego 2020 r. doręczono skazanemu w dniu 17 marca 2020 r., a tym samym od dnia 18 marca 2020 r. zaczął bieg wskazany w tym piśmie termin 30 dni. Rzecz w tym, że w dniu 31 marca 2020 r. termin ten uległ zawieszeniu [art. 15 zzs ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. 2020, poz. 374) w zw. z art. 1 pkt 14 i art. 101 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2020, poz. 568)]. W związku z powyższym w dniu 11 maja 2020 r., w którym wydano podlegające kontroli Sądu Najwyższego zarządzenie, określony w nim termin nie upłynął, ponieważ rozpoczął dalszy swój bieg (po okresie zawieszenia) dopiero w dniu 23 maja 2020 r., a więc powinien się zakończyć w dniu 9 czerwca 2020 r. [art. 68 ust. 7 w zw. z art. 76 ustawy z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-COVID-19 (Dz. U. 2020, poz. 875)]. Tym samym wydanie decyzji o odmowie przyjęcia kasacji było również przedwcześnie.

Uwzględnienie powyższych zastrzeżeń implikowało uchylenie zaskarżonego zarządzenia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania. Procedując powtórnie Sąd ten podejmie czynności o jakich mowa w art. 120 § 1 k.p.k. w zw. z art. 524 § 1 zd. 1 k.p.k. kierując się zapatrywaniami prawnymi Sądu Najwyższego co do treści wezwania oraz uwzględniając, że bieg

30-dniowego terminu przysługującego skazanemu na usunięcie braku formalnego musi rozpocząć się na nowo od daty doręczenia mu tego wezwania poprawnego pod względem formalnym.